

Huvudman

Sundsvalls kommun
skolan@sundsvall.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Stöde skola i Sundsvalls kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sundsvalls kommun att senast **den 14 april 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande betygsättning och anpassad studiegång. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Sundsvalls kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Sundsvalls kommun ska vidta följande åtgärder

Betygsättning och utformning av betygs katalog

1. Se till att den eller de lärare som har beslutat om ett betyg daterar uppgiften om betyg i betygs katalogen och förser uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygs katalogen förs elektroniskt får uppgiften istället skrivas under elektroniskt. Signerad betygs katalog för årskurs 8 höstterminen 2022 ska ges in i samband med huvudmannens redovisning (6 kap. 10 § skolförordningen (2011:185) samt 7 § Skolverkets föreskrifter om betygs katalog (SKOLFS 2011:123)).
2. Se till att ändring eller rättelse av betyg dokumenteras i betygs katalogen genom att rättelsen eller ändringen dateras och att det framgår om det är

en ändring eller rättelse. Signerad betygs katalog för årskurs 8 höstterminen 2022 ska ges in i samband med huvudmannens redovisning (6 kap. 10 § skolförordningen och 15 § Skolverkets föreskrifter om betygs katalog).

3. Se till att siffran 3 anges i betygs katalogen när ett ämne inte har lästs på grund av anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § skollagen eller anpassad timplan enligt 3 kap. 12 h § skollagen. Signerad betygs katalog för årskurs 8 höstterminen 2022 ska ges in i samband med huvudmannens redovisning (6 kap. 10 § skolförordningen och 11 § Skolverkets föreskrifter om betygs katalog).

Anpassad studiegång

4. Säkerställ att det i beslut om anpassad studiegång framgår vilka avvikelser som gjorts från ordinarie timplan avseende ämnen och omfattning samt när den anpassade studiegången ska följas upp och utvärderas. Ett sådant beslut ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 9 §, 12 § och 29 kap. 10 § skollagen samt 31 och 32 §§ förvaltningslagen (2017:900)).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Sundsvalls kommun en anmärkning avseende brister rörande skyldigheten för rektorn att snarast anmäla till huvudmannen när en utredning av en elevs frånvaro har inletts, åtgärdsprogram och disciplinära åtgärder. Sundsvalls kommun ska senast **den 14 april 2023** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser

- Extra anpassningar samt anmäla och utreda behov av särskilt stöd
- Ordningsregler och utredning av ordningsstörande beteende
- Åtgärder mot kränkande behandling
- Rutiner för anmälan till socialtjänsten

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden inlett en tillsyn av Stöde skola i Sundsvalls kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Stöde skola följer gällande bestämmelser om betygsättning, rätt till utbildning, extra anpassningar

och särskilt stöd, trygghet och studiero samt skyldigheten att motverka kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom att Skolinspektionen inledningsvis begärt in viss dokumentation, bland annat signerad betygskatalog (årskurserna 6-9) från höstterminen 2021 och vårterminen 2022, verksamhetens plan mot kränkande behandling uppgifter om elever som är föremål för särskilt stöd och elever med problematisk skolfrånvaro. Skolinspektionen har därefter besökt skolan den 12 oktober 2022 och genomfört intervjuer med elever och lärare. Digitala intervjuer med personal i elevhälsan, rektor och biträdande rektor har ägt rum den 18 och 20 oktober 2022. Under ärendets gång har ytterligare dokumentation begärts in, bland annat beslut om anpassad studiegång och åtgärdsprogram.

Skolinspektionens beslut utgör en samlad bedömning av vad som framkommit genom dokumentstudier och resultatet av genomförda intervjuer.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet. I de fall Skolinspektionen refererar till enskilda elever benämns de med siffror i den elevförteckning (aktbilaga 6) som myndigheten har sammanställt. Elevförteckningen har kommunicerats med huvudmannen.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Betygsättning och utformning av betygskatalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektorn uppger i intervju att när en obehörig lärare ska betygsätta så kontrollerar skolan om det finns någon behörig lärare som kan stötta den obehöriga läraren. Vid betygsättningen bedömer obehörig och behörig lärare tillsammans och sätter betyg gemensamt. Om det är brist på legitimerade lärare inom ett ämne så går rektorn själv in och stöttar upp i betygsättningen då rektorn är utbildad lärare. Rektor berättar att då hen påbörjade sin tjänst på skolenheten våren 2022 så fick hen sätta en del betyg.

Av betygskatalogen för vårterminen 2022 framgår att nuvarande och tidigare rektor signerat betyg i några ämnen och för vissa specifika elever under vårterminen 2022 och höstterminen 2021. Av intervju med lärarna och rektor framgår att det

inte är rektorn som har varit undervisande lärare i de ämnen där rektorn har signerat betygen i betygs katalogen. Några lärare uppger att rektorn signerat betyg för att undervisande lärare befunnit sig på semester. Rektorn har vidare signerat ett betyg i ett ämne (elev 27) för höstterminen 2021. En lärare uppger att undervisande lärare inte ville betygsätta eleven på grund av dålig överlämning från tidigare skola. Skolinspektionen har vidare uppmärksammat att några elever saknar betygsmarkering i betygs katalogen. Rektor uppger att det beror på att ämnena har anpassats bort för dessa elever. Vid genomgång av betygs katalog framkommer vidare flera fall där elevers betyg har ändrats men där det inte framgår något datum för ändring eller om det utgör en ändring eller rättelse.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 14 § skollagen framgår att det är rektorns ansvar att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Av 3 kap. 16 § skollagen första och andra stycket framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt då betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

Av 6 kap. 10 § skolförordningen framgår att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog. Med beslut om betyg avses att sätta betyg och att inte sätta betyg när underlag för bedömning av en elevs kunskaper saknas på grund av elevens frånvaro. Det ska framgå om ett betyg har satts innan eller efter det att ett ämne har avslutats. Rektor ansvarar för att betygs katalogen förs.

Av Skolverkets föreskrifter om betygs katalog framgår att skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygs katalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg (4 § Skolverkets föreskrifter om betygs katalog).

Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Förs betygs katalogen elektroniskt får uppgiften istället skrivas under med en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen (7 § Skolverkets föreskrifter om betygs katalog).

Siffran 3 ska anges när ett ämne inte har lästs på grund av anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § skollagen eller anpassad timplan enligt 3 kap. 12 h § skollagen (11 § Skolverkets föreskrifter om betygs katalog).

Rättelser och ändringar ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras så ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras på samma sätt som anges i 7 § i föreskriften. Det ska framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad (15 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog).

Skolinspektionens bedömning

Betygsättning innebär myndighetsutövning och det är rektorn som har det övergripande ansvaret för betygssättningen och att den reglering som finns gällande betygssättning följs. Skolinspektionen bedömer att det är en brist att rektorn signerat betyg i betygskatalogen i ämnen där rektorn inte varit undervisande lärare. Skolinspektionen vill i sammanhanget framhålla att det i första hand är undervisande lärare som ska betygsätta. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade ska beslut om betyg fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Det är bara i den situationen när den obehöriga läraren och den behöriga läraren vid betygssättningen inte är överens som den behöriga läraren inte får sätta betyg i andra ämnen än de ämnen som denne är behörig i. I de fallen ska rektorn istället betygsätta. Av utredningen framgår att rektorn har satt betyg i ämnen där rektorn inte varit undervisande lärare. Av utredningen framgår också att det inte har varit fråga om ett sådant ovan nämnt undantag för rektorn att sätta betyg. Att rektorn har signerat betyg i betygskatalogen utgör därför en brist.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns flertalet formaliafel i utformningen av betygskatalogen. Det finns elever som enligt rektorns uppgift har haft anpassad studiegång men som saknar korrekt betygsmarkering i betygskatalogen. När en elev på grund av anpassad studiegång inte har läst ett ämne i sin helhet ska det markeras med siffran 3 i betygskatalogen. Av betygskatalogen framgår vidare att det finns elever vars betyg har ändrats, men där det inte framgår datum för ändringen eller om det utgör en ändring eller rättelse.

Anpassad studiegång

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentation som myndigheten granskat, åtgärdsprogram och separata beslut om anpassad studiegång, framgår att samtliga aktiva beslut om anpassad studiegång har beslutats den 10 oktober 2022. I de flesta fall framgår dessutom inte hur elevens studiegång konkret anpassats och det redogörs inte för hur elevens aktuella undervisningstid ser ut eller vilka ämnen eller delar av ämnen som anpassats bort. Beträffande en elev har beslutet om anpassad studiegång upprättats efter att datumet för uppföljning och utvärdering har passerat i elevens åtgärdsprogram. Det framgår inte heller av elevens separata beslut om anpassad studiegång när åtgärden ska följas upp och utvärderas.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår bland annat att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om särskilt stöd innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan, specialskolan och sameskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

I 29 kap. 10 § skollagen stadgas vilka av förvaltningslagens (2017:900) bestämmelser som är tillämpliga vid myndighetsutövning enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän. Det gäller bl.a. krav på partsinsyn, utredning, kommunikation, dokumentation och motivering av beslut.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan brister i arbetet med åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång. Beslut om anpassad studiegång är en ingripande åtgärd, då det kan innebära att en elev slutar grundskolan utan att bli behörig till gymnasiet. Därför är det viktigt att avvikelserna inte är mer omfattande än nödvändigt och att det görs noggranna överväganden kring vilka ämnen eller vilka delar av ett ämne som det är lämpligt att göra avvikelser ifrån. Skolans åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång saknar konkret information om vilka avvikelser som gjorts från timplan då det inte framgår vilka ämnen eller delar av ämnen som har anpassats bort. Skolinspektionen konstaterar att det i beslut om anpassad studiegång inte heller framgår på ett tydligt sätt när den särskilda stödåtgärden ska utvärderas. Rektorn har till exempel tagit beslut om anpassad studiegång efter att datum för uppföljning och utvärdering av en elevs åtgärdsprogram passerat och utan att det upprättats ett nytt åtgärdsprogram. Det framgår inte heller av det separata beslutet om anpassad studiegång när åtgärden ska utvärderas vilket utgör en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Sundsvalls kommun verksamhet vid Stöde skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller betygsättning och utformning av betygskatalog samt anpassad studiegång. Det finns därför skäl att förelägga Sundsvalls kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Representanter i elevhälsan uppger i intervju att rektorn beslutar om det ska startas en utredning om eventuellt behov av särskilt stöd efter att en anmälan kommit in till elevhälsoteamet. Elevhälsan upprättar åtgärdsprogram tillsammans med rektor om en elev efter utredning bedöms i behov av särskilt stöd. Om det skulle vara så att en elev inte bedöms i behov av särskilt stöd efter en utredning så fattar rektor beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram. Elevhälsan berättar vidare att det finns elever som under vårterminen 2022 var föremål för särskilt stöd och åtgärdsprogram. Elevhälsan uppger att de utvärderar och avslutar samtliga åtgärdsprogram i samband med vårterminens avslut. Påföljande hösttermin så upprättar inte skolan åtgärdsprogram vid terminsstart för de elever som under föregående termin var föremål för särskilt stöd. Elevhälsan sätter istället in tillfälliga stödåtgärder för eleverna under en utvärderingsperiod. Anledningen därtill är att förutsättningarna för eleverna kan ha förändrats under sommarledigheten. Representanterna uppger att de ibland har upplevt att åtgärdsprogrammen bör upprättas tidigare på höstterminen än vad nu är fallet. Skolan genomför dock insatser för eleverna och för dialog med elevernas vårdnadshavare under inledningen av höstterminen.

Rektorn bekräftar att skolan saknat rutiner i denna del. Skolan har avvaktat med att upprätta åtgärdsprogram under början av höstterminen trots att elever erhållit särskilt stöd. Rektor berättar att det finns elever som fick särskilt stöd redan vid höstens terminsstart eftersom skolan visste att det var åtgärder som fungerar för eleverna, men åtgärdsprogrammen upprättades inte på en gång. Rektorn tillägger att samtliga elever i behov av stöd vid tidpunkten för myndighetens besök har åtgärdsprogram.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det

ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn.

I 29 kap. 10 och 11 §§ skollagen stadgas vilka av förvaltningslagens (2017:900) bestämmelser som är tillämpliga vid myndighetsutövning enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän. Det gäller bl.a. krav på partsinsyn, utredning, kommunikation, dokumentation och motivering av beslut. De beslut som kan överklagas enligt skollagens 28 kap. omfattas av förvaltningslagens bestämmelser om överklagande i 43-47 §§ nämnda lag.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att skolan genomför särskilda stödåtgärder utan att först upprätta åtgärdsprogram. Ett åtgärdsprogram ska redogöra för de konkreta åtgärder som ska vidtas för en elev och är av vikt för att eleven och vårdnadshavarna ska kunna ta ställning till om de är nöjda med de åtgärder som skolan avser att vidta eller om de vill överklaga beslutet. Eftersom skolan i några elevärenden inte tagit beslut om åtgärdsprogram innan skolan vidtar särskilda stödåtgärder så går både eleven och vårdnadshavaren miste om den möjligheten.

Rätt till utbildning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarna, elevhälsan och rektorn beskriver i intervju en kommungemensam rutin som skolan använder vid uppmärksammas frånvaro. Rutinen, som även kallas "frånvarotrappan", har fyra steg. Lärarna uppger att det är elevens mentor som har ansvaret att uppmärksamma eventuell frånvaro och att rutinen följs. Rektorn uppger att en frånvaroutredning startas redan i samband med steg ett i frånvarotrappan, då elevens mentor tar kontakt med elevens vårdnadshavare och tar reda på vad frånvaron kan bero på. Rektorn uppger att denne får information om elever som uppmärksammas med begynnande eller hög frånvaro via skolans mentorer eller på elevhälsoteamets möten. I steg två kallas eleven och dennes vårdnadshavare till möte på skolan. I samband med detta steg upprättas ett särskilt dokument. Om frånvaron fortsätter kopplas elevhälsoteamets professioner in i arbetet i steg tre. Rektorn uppger att frånvaron anmäls till huvudmannen i steg fyra. Lärarna berättar att det åligger mentorn att informera vårdnadshavaren om att en orosanmälan kan aktualiseras från skolans sida vid hög frånvaro.

Rektorn uppger att frånvarostatistiken följs upp kontinuerligt och att det är en självklarhet att ta reda på om elevernas frånvaro är giltig eller ogiltig. Det kan handla om signaler på problem i hemmet eller andra omständigheter som kräver ett skyndsamt agerande. Rektorn berättar att det handlar om att vara misstänksam kring frånvarons orsaker redan från start och att i första skedet kontakta hemmet.

Av intervju med rektor framgår att exempelvis elev 8 har en hög frånvaro. Det framkommer att skolan har upprättat kontakt med externa aktörer rörande elevens situation och att skolan befinner sig på frånvarorutinens steg tre men att elevens frånvaro inte är anmäld till huvudmannen.

Rättslig reglering

Enligt 7 kap. 2 § skollagen har barn som är bosatta i Sverige skolplikt.

Av 7 kap. 3 § skollagen framgår att alla barn som omfattas av den allmänna skolplikten har rätt till grundläggande utbildning i allmän skola.

Av 7 kap. 19 a § skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från grundskolan ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 8 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen.

Av 7 kap. 22 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens grundskola fullgör sin skolgång.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att det inte framkommit annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller att uppmärksamma och utreda upprepad eller längre frånvaro. Även om frånvarohanteringen enligt Skolinspektionens bedömning fungerar i det stora hela på skolenheten är det en brist att skolan inte gör en anmälan till huvudmannen i samband med att skolan startar en utredning av orsakerna till en elevs frånvaro. Beträffande till exempel elev 8 är det tydligt att skolan har påbörjat en utredning kring orsakerna till elevens frånvaro men att frånvaron inte har anmälts till huvudman. Information om att en utredning om frånvaro ska lämnas till huvudmannen så fort som möjligt efter det att en frånvaroutredning har inletts. Anmälan till huvudmannen är ett lagstadgat krav då huvudmannen har ett särskilt utpekat ansvar för elevens rätt till utbildning. Huvudmannen ska säkerställa att ingen elev faller mellan stolarna och går miste om sin utbildning utan att lämpligt stöd och hjälp ges i varje enskilt fall.

Disciplinära åtgärder

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Några lärare uppger i intervju att skolan inte använder sig av disciplinära åtgärder medan andra lärare uppger att kvarsittning kan ske i enstaka fall i samråd med elevernas föräldrar. En lärare beskriver att hen har utvisat elever från klassrummet men att hen inte har rapporterat det till någon. Rektorn bekräftar i intervju att

denne känner till lärare som utvisat elever från klassrummet men tillägger att utvisning ur undervisningslokalen ska dokumenteras. Rektorn tillägger dock att ett arbete inletts för att kunna få till mer systematik kring denna rapportering.

Rättslig reglering

I 5 kap. 3 § skollagen anges att utbildningen ska utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Av 5 kap. 7 § skollagen framgår att lärare i grundskolan får visa ut en elev från undervisningslokalen för högst återstoden av ett undervisningspass, om

1. eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt, och
2. eleven inte har ändrat sitt uppförande efter uppmaning från läraren eller handledaren.

Av 5 kap. 24 § skollagen framgår att om en åtgärd vidtagits enligt 5 kap. 7 § skollagen ska den dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att skolan använder disciplinära åtgärder som inte dokumenteras i enlighet med skollagens krav då det framkommer att personal utvisat elever ur undervisningslokalen utan att skriftligen dokumentera åtgärden.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen.

Sundsvalls kommuns verksamhet vid Stöde skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att upprätta åtgärdsprogram för elever som är föremål för särskilt stöd. Kraven uppfylls inte heller vad gäller rektorns skyldighet att skyndsamt anmäla till huvudmannen när en utredning av frånvaro inletts eller skriftlig dokumentation av disciplinära åtgärder. Det framgår emellertid att skolan i det stora hela har fungerande rutiner för det systematiska arbetet med särskilt stöd och frånvaro samt att åtgärder är pågående för att implementera nya rutiner kring trygghet och studiero, däribland rutiner kring disciplinära åtgärder. Skolinspektionen bedömer att elever med hög frånvaro utreds och elever som inte har upprättade åtgärdsprogram under höstterminens start erhåller stödåtgärder. Vad gäller området disciplinära åtgärder har tillsynen inte visat annat än att det gäller brister i något enstaka fall. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela ange Sundsvalls kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar samt anmäla och utreda stödbehov

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarna uppger i intervju att arbetet kring extra anpassningar diskuteras i arbetslaget. Extra anpassningar följs upp på individnivå på utvecklingssamtalen och de finns dokumenterade i skolans lärsystem. Lärarna uppger att de extra anpassningar som ges bland annat är muntliga prov, instruktioner på bänken, förenklat material och längre skrivtider. Det handlar ofta om att hitta bra anpassningar på gruppnivå. Elevhälsan uppger att samtliga kompetenser är inblandade i arbetet med extra anpassningar och hjälper lärarna att särskilja på åtgärder som är att anse som särskilt stöd och sådana åtgärder som är att anse som extra anpassningar. Elevhälsan samarbetar med klasslärarna och mentorerna och kan vara ett bollplank vid frågor kring hjälpmedel och placeringar i klassrummet.

Lärarna berättar vidare att om de uppmärksammar att extra anpassningar inte är tillräckliga för en elev så anmäler lärarna eleven till elevhälsoteamet, där rektorn ingår, eller direkt till rektorn. Speciallärarna är ansvariga för utredningar om behov av särskilt stöd och lärarna är en del av processen vid kartläggningen. Elevhälsan uppger att arbetsgången för utredning av särskilt stöd nyligen har reviderats. När lärarna upptäcker att extra anpassningar inte är tillräckligt så ska de göra en skriftlig anmälan till elevhälsan. I samband med anmälan ska lärarna förklara vilka åtgärder de har provat. På så sätt initieras ärenden i elevhälsoteamet av mentorerna också och inte bara av elevhälsan.

Rektorn uppger att elevhälsoteamet, efter en anmälan, analyserar vad skolan tidigare har provat för åtgärder kring eleven, men det kan också handla om att starta en kartläggning eller vidare utredning. Det handlar företrädesvis om att starta utredningar för de nya eleverna, medan det kan vara fråga om en kompletterande utredning eller analys för de elever som tidigare har utretts av skolan. När den pedagogiska utredningen är klar så informerar skolan elevens vårdnadshavare kring vad skolan kommit fram till. Lärare och mentorer informeras på skolans måndagsmöten. Rektorn uppger att rutinen ska vara känd för samtlig personal. Rutinen kring arbete med särskilt stöd har redogjorts för vid två tillfällen under innevarande termin. Rektorn tillägger att det behövs påminnelser hela tiden för att säkerställa att rutinen är känd och används av samtlig personal.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av

kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår bland annat att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Ordningsregler och utreda ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarna uppger i intervju att det finns ordningsregler som har diskuterats i elevrådet utifrån framtagna förslag från rektor och biträdande rektor. Ordningsreglerna har även lyfts på samling med rektor under höstterminen 2022. Därtill har eleverna och vårdnadshavarna fått hem en blankett som de har skrivit under. Rektorn uppger att ordningsreglerna kommer följas upp i elevråd och att det redan har skett en tidig uppföljning med pedagogerna. Ordningsreglerna har även diskuterats med föräldrar och vårdnadshavare i samband med föräldramöten.

En lärare berättar att skolledningen nyligen har informerat lärarna att ledningen behöver få veta var och när händelser inträffar samt vad som har hänt för att de ska kunna följa upp dem. Representanter från elevhälsan berättar att skolan försöker utreda varför en elev hamnat i en specifik situation och vad det är som har hänt. Representanterna från elevhälsan tillägger att det kan bli aktuellt att starta en utredning om särskilt stöd utifrån vad som framkommer av utredningen.

Rektorn uppger att skolan alltid utreder ordningsstörande beteende och att det finns konkreta exempel på sådana utredningar från höstterminen 2022. När rektorn erhåller en rapport kring en elev så startar skolan en utredning och det kan bli aktuellt att koppla in skolsköterska och elevcoach. Rektorn berättar om ett ärende där utredningen resulterade i en skriftlig varning. Skolledningen arbetar med uppriktande och införande av en ny rutin med en tydlig åtgärdstrappa.

Rättslig reglering

Enligt 5 kap. 5 § skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet som beslutas av rektor. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet.

Av 5 kap. 9-10 §§ skollagen följer att om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom dessa områden. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Utreda kränkande behandling

Lärarna berättar att det första steget vid kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling är ett samtal med berörda elever. Om den kränkande behandlingen fortgår så ska den personal som fått kännedom om eller som uppmärksammat en händelse göra en anmälan i kommunens rapporteringssystem. Händelsen kommer på så sätt till rektorns kännedom. Efter att anmälan har skett så kan det krävas en mer omfattande utredning och det kan vara så att elevhälso-teamet behöver kopplas in. Huvudman får kännedom om samtliga anmälningar som sker i rapporteringssystemet, oavsett händelsens karaktär.

Lärarna uppger att personal är skyldig att anmäla i skolans rapporteringssystem både vid fysiska och verbala kränkningar. Lärarna berättar om en situation på en av skolbussarna där det förekommit kränkningar. Skolan har beträffande den situationen bland annat anordnat föräldramöten och pratat med klasserna. En lärare uppger att det vid något tillfälle var någon från skolan som åkte med på skolbussen.

Plan mot kränkande behandling

Av skolenhetens plan mot kränkande behandling framgår bland annat en rutin för hur personal på skolan ska agera vid kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling. Av planen framgår även de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande av barn och elever som ska påbörjas eller genomföras under läsåret 22/23. Planen innehåller vidare en redogörelse för hur planerade åtgärder från läsåret 21/22 har genomförts.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt 6 kap. 10 § skollagen är en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att skyndsamt anmäla detta till skolans rektor. Rektorn är i sin tur skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Rutiner för anmälan till socialtjänsten

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarna berättar i intervju att i de fall en lärare känner oro för en elev så gör skolan en orosanmälan. En sådan anmälan gör skolledningen och lärare rapporterar till elevens mentor.

Rättslig reglering

I 29 kap. 13 § andra stycket skollagen anges att bestämmelser om skyldighet att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd finns i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453).

Av 14 kap. 1 § socialtjänstlagen framgår att bl.a. myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdom, anställda hos sådana myndigheter, och de som är verksamma inom yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet och fullgör uppgifter som berör barn och unga, är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av juristen Rebecka Rasmuson

Juristen Sanna Sundh har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även juristen Ylva Ohlsson medverkat.